

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Освітня програма	32545 Середня освіта. Українська мова та література. Світова література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

30.05.2025 р.

Справа № 0968/АС-25

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуючий,

Андрошук Ігор Петрович,

Гавриленко Тетяна Леонідівна,

Захаров Олексій Олексійович,

Коваленко Наталія Володимирівна,

Коренева Інна Миколаївна,

Огнистий Андрій Володимирович,

Попович Анжеліка Станіславівна,

Рябовол Лілія Тарасівна,

Склярєнко Олеся Богданівна,

за участі запрошених осіб:

Цьось Анатолій – представник ЗВО,

Семенюк Лариса Степанівна – гарант ОП,

Похилюк Олена Миколаївна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Волинський національний університет імені Лесі Українки
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	32545
Назва ОП	Середня освіта. Українська мова та література. Світова література
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

На ОП навчаються студенти 3-4 курсів. Із 2023 р. у ЗВО почали діяти дві різні ОП: 1) ОП Середня освіта. Українська мова та література. Англійська мова та 2) ОП Українська мова. Українська та зарубіжна літератури. Літературна майстерність.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

На ОП присвоюють такі професійні кваліфікації: Учитель української та англійської / польської мов, літератури закладу загальної середньої освіти для базової школи, що узгоджувалося з чинною законодавчою базою на момент затвердження ОП (травень 2020 р.). У формулюванні професійної кваліфікації наявна некоректність, адже незрозуміло, про яку літературу йдеться. Водночас звертаємо увагу ЗВО, що відповідно до п.7 ст. 9.1 Закону України «Про вищу освіту» «Здобувачу вищої освіти за результатами виконання освітньої програми може бути присвоєно не більше двох професійних кваліфікацій» (№3642-IX у редакції від 23.04.2024 р.). На ОП присвоюють освітню кваліфікацію «Бакалавр середньої освіти зі спеціалізації «Середня освіта. Українська мова та література. Світова література», яка не відповідає нормативним документам, що були чинними на час започаткування ОП. Зокрема, у ст. 7 (п.3) Закону України «Про вищу освіту» зазначено, що кваліфікація «складається з інформації про здобутий особою ступінь вищої освіти, спеціальність (спеціальності, галузь знань - для міждисциплінарних освітніх програм) (у редакції від 18.12.2019 р.). У назві предметної спеціальності ОП 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) не міститься «світова література» (наказ МОН України №506 «Про затвердження Переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)»...» від 12.05.2016 р.). Незрозумілим є твердження ЕГ у підкритерії 1.2 про врахування в ОП професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024 р.), адже стандарт затверджений 29.08.2024 р. (наказ МОН №1225), а ОП перезатверджено 20.06.2024 р. (наказ №264). Про оновлення ОП на основі зазначеного професійного стандарту 2024 р. зазначено також у ВСО (с. 6). Не міг ЗВО, як стверджується у ВСО (с. 6), урахувати в ОП-2024 і Державний стандарт профільної середньої освіти, який затверджено 25.07.2024 р. (Постанова Кабінету Міністрів України №851), адже, як зазначено вище, ОП перезатверджено раніше. Водночас в ОП ураховано професійний стандарт учителя ЗЗСО (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України №2736 від 23.12.2020 р.) щодо формулювання у здобувачів мовно-комунікативної, предметно-методичної, інформаційно-цифрової, психологічної, здоров'язбережувальної та ін. видів компетентностей. У ЗВО розроблено Порядок присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://surl.li/hykfsu>, наказ №472-з від 20.12.2024 р.). ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ щодо потреби зазначення в профілі ОП процедури присвоєння професійних кваліфікацій (ст. 9.1 Закону України "Про вищу освіту"). До того ж

профіль ОП варто доповнити розрахунковими строками виконання ОП за кожною з форм здобуття освіти для відповіднення зі ст. 9.1 Закону України "Про вищу освіту".

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Продовження 1.2 Звертаємо увагу ЗВО стосовно регулювання присвоєння професійних кваліфікацій на ОП, зокрема відповідно до Закону України "Про вищу освіту" – «Здобувачу вищої освіти за результатами виконання освітньої програми може бути присвоєно не більше двох професійних кваліфікацій» (п. 7 ст. 9.1) .

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

не застосовується

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

У підкритерії 2.2. ЕГ не проаналізувала зміст ОП та її структуру, не зробила висновок, чи ОК становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та ПРН; чи зміст ОП забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення ПРН, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів. ГЕР вважає абсолютно доцільним вивчення на ОП ОК Психологія у 1-2 семестрах, ОК Педагогіка – у 3-4 семестрах, ОК Методика навчання української мови та літератур – 5-6 семестрах, Методика навчання англійської/польської мови – 7 семестрі. Пререквізитом ОК Інформаційні технології в освіті (3 семестр) є ОК Вступ до спеціальності (1-2 семестри, а кореквізитом ОК Педагогіка (3 семестр). Водночас ГЕР рекомендує переглянути розташування в структурно-логічній схемі ОП ОК2.16 Мовно-літературна освітня галузь в контексті Нової української школи (4 семестр) та ОК2.4 Культура педагогічного мовлення і риторика (1 семестр), позаяк ОК2.4 є прикладною лінгвістичною ОК, пререквізитом якої є розділи курсу сучасної української мови, а ОК2.4 потребує достатнього рівня попереднього опанування педагогічними, лінгвістичними й літературознавчими компетентностями.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ОП загалом відповідає предметній області спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). На ОП здійснюється загальна (3 кред.), загальнопрофесійна (9 кред.), психолого-педагогічна (15 кред.), методична (16 кред.), лінгвістична (66 кред.) та літературознавча (39 кред.) підготовка. Зокрема: 1) загальнопрофесійна: ОК Інформаційні технології в освіті (3 кред.), Логічні засади професійної комунікації (3 кред.), Вікова фізіологія з основами гігієни (3 кред.), 2) психолого-педагогічна підготовка: ОК Психологія (6 кред.), Педагогіка (6 кред.), Сучасні педагогічні технології (3 кред.); 3) методична підготовка: ОК Мовно-літературна освітня галузь в контексті Нової української школи (3 кред.), Методика навчання української мови та літератур (9 кред.), Методика навчання англійської / польської мови (4 кред.); 4) предметна підготовка з української мови (34 кред.): ОК Фонетика і лексикологія української мови (4 кред.), Морфеміка, словотвір, морфологія української мови (6 кред.), Синтаксис української мови (6 кред.), Стилїстика української мови (3 кред.), Правописна компетентність учителя (5 кред.); Культура педагогічного мовлення і риторика (3 кред.), Історичний коментар до шкільного курсу української мови (4

кред.), Українська діалектологія (3 кред.); 5) предметна підготовка з англійської/польської мови: ОК Англійська мова/Польська мова (32 кред.); 6) предметна підготовка з української літератури (21 кред.): ОК Український фольклор (3 кред.), Давня українська література (3 кред.), Історія української літератури (15 кред.); 7) предметна підготовка із зарубіжної літератури: ОК Історія зарубіжної літератури (18 кред.). Інтегрованою ОК є Вступ до спеціальності, яка містить педагогічні, лінгвістичні та літературознавчі питання. На ОП наявна практична підготовка в обсязі 24 кред. ГЕР рекомендує ЗВО врівноважити лінгвістичну й літературознавчу підготовки та збільшити кредитний вимір психолого-педагогічної та методичної підготовки.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ГЕР підтримує ЕГ стосовно потреби оновлення силабусів ВОК. ЕГ зазначає, що «силабуси нефакультетських ВОК в системі не представлено, наявна лише інформація про вимоги до передумови вивчення конкретної ВОК, максимальна та мінімальна кількість ЗО, які можуть обрати конкретний ВОК». ЗВО не надав відповіді на висновок ЕГ. На сайті ЗВО наявний «Загальний каталог вибірових освітніх компонентів» (<https://vnu.edu.ua/uk/all-educations>), у портфоліо ОП містяться короткі описи ВОК, наприклад ВОК ОП, що акредитується, - <https://salo.li/3FocE29>. У «Положенні про порядок формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» визначено: «Каталог містить опис вибірових освітніх компонентів усіх освітньо-професійних та освітньо-наукових програм» (<https://salo.li/C881C47>, с. 3). Силабуси ВОК містяться на сайтах відповідних факультетів у портфоліо ОП (наприклад, факультет філології та журналістики: <https://salo.li/334d7ff>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Позитивним на ОП є виділення 24 кред. на практичну підготовку: Літературно-краєзнавча практика (3 кред.), Практика з позанавчальної виховної роботи (2 кред.), Психолого-педагогічна практика (4 кред.), Педагогічна практика з української мови та літератури (8 кред.), Педагогічна практика з англійської / польської мови та зарубіжної літератури (7 кред.). Перші три види практики є безвідривними (відбуваються впродовж семестру). Однак ЗВО варто врегулювати співвідношення тижнів, виділених на практику, та кредитний вимір (1 тиждень=1,5 кред.), адже в навчальному плані на педагогічну практику з української мови та літератури (8 кред.) і Педагогічну практику з англійської / польської мови та зарубіжної літератури (7 кред.) виділено по 6 тижнів. У змістовому наповненні практичної підготовки наявні види робіт для розвитку інклюзивної компетентності. Наприклад, «Забезпечувати педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами» - силабус ОК Психолого-педагогічна практика (с. 8). Погоджуємося з ЕГ стосовно потреби не обмежувати формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів у процесі практичної підготовки через зазначення в силабусах конкретних баз практик та необхідності оновлення рекомендованої літератури в силабусах ОК2.21 Літературно-краєзнавча практика та ОК2.23 Психолого-педагогічна практика.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

не застосовується

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

не застосовується

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

не застосовується

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

не застосовується

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

не застосовується

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Підтримуємо ЕГ стосовно потреби виокремлення у процесі різноаспектних моніторингових опитувань, які проводять у ЗВО, окремих ОП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Переконливими вважаємо міркування ЕГ про те, що «У силабусах ОК не повною мірою відображено критерії оцінювання роботи ЗО за кожним видом контролю». У силабусах ОК, поданих у ВСО, наявні розподіл балів за темами, у процесі підсумкового контролю; шкала оцінювання; загальна політика оцінювання ОК, однак варто доповнити силабуси ОК докладними критеріями оцінювання, зокрема оцінювання певних видів робіт в межах ОК, різних видів контролю (поточний контроль, самостійна робота, модульний і підсумковий контроль тощо). Звертаємо увагу ЗВО на те, що робочі програми/силабуси ОК мають містити не лише основні теми ОК, а й теми практичних, семінарських та лабораторних занять, методи і засоби оцінювання РН, передумови для вивчення ОК («Роз'яснення щодо застосування критеріїв оцінювання якості освітньої програми», 2024. С. 50; лист МОН України №1/9-434 «Щодо рекомендацій із навчально-методичного забезпечення» від 09.07.2018 р.). ГЕР підтверджує наявність силабусів обов'язкових і вибіркового ОК на сайті ЗВО. Наявність робочих програм не передбачено вимогами локальних документів ЗВО (<https://salo.li/F236eoB>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

не застосовується

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У звіті ЕГ цілком слушно звернено увагу на неприпустимість використання покликань «на джерела рф та бр, що суперечить листу МОН України №1/2017-24 від 06.02.2024 р. («Про необхідність припинення будь-яких форм наукової (науково-технічної) співпраці з рф та рб»). ЕГ виявила це під час аналізу силабусів ОК, розміщених у профілі

ОП на сайті ЗВО, та рекомендувала «зняти зі сторінки ОП застарілі силабуси ОК, де міститься заборонена в Україні література». Аналіз ГЕР сайту факультету факультету та журналістики, де розміщено силабуси ОК (<https://salol.i/dB671do>), засвідчив, що силабуси 2024 р. не містять рекомендованої літератури, що узгоджується з нормативними документами МОН України та НА про припинення з будь-яких форм наукової (науково-технічної) співпраці з РФ та РБ, окрім силабусу ОК Психологія, який рекомендує російськомовний сайт (<http://psylib.org.ua/books/>) і в списку джерел додаткової літератури подано працю Кияновский А.И. Справочник по педагогической психологии. Херсон; ХДУ, 2006. 216 с. Силабус ВОК Техніки ефективного мовного спілкування (<https://salol.i/c388FbD>, 2021 р.) містить 2 російськомовних джерела; ВОК Як стати письменником: основи літературної творчості (2021 р. <https://salol.i/d6bD532>) - 1 джерело. Варто скоригувати змістове наповнення ОК2.16 Мовно-літературна освітня галузь в контексті Нової української школи та ОК2.19 Методика навчання української мови та літератур, адже у силабусах ОК наявні дублювання окремих тем. Наприклад, ОК2.16: Формування лексичної компетентності в учнів Нової української школи; Особливості вивчення розділу «Будова слова. Словотвір» у Новій українській школі; Формування граматичної компетентності в учнів Нової української школи: морфологія, синтаксис тощо; ОК2.19: Методика навчання лексикології та фразеології; Методика навчання будови слова та словотвору; Методика навчання морфології; Методика навчання синтаксису.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

ЕГ у цьому підкритерії зазначає, що «форми контрольних заходів та критерії оцінювання можна вважати чіткими, зрозумілими, які дають можливість встановити досягнення ПРН для окремого ОК та/або ОП в цілому та доводяться до відома учасників освітнього процесу заздалегідь». ГЕР погоджується з ЕГ у частині «форми контрольних заходів», адже в підкритерії 4.2 ЕГ зазначала: «У силабусах ОК не повною мірою відображено критерії оцінювання роботи ЗО за кожним видом контролю». Тому ГЕР звертає увагу ЗВО на потребу удосконалення критеріїв оцінювання навчальних досягнень у силабусах ОК для забезпечення їхньої зрозумілості й прозорості для здобувачів вищої освіти (докладніше подано в підкритерії 4.2 проєкту цього висновку).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Формою атестації на ОП є Комплексний кваліфікаційний іспит. У профілі ОП (розділ 3 Форма атестації здобувачів вищої освіти) не зазначено, які ОК є складниками атестації. Не прописані ці ОК і в навчальному плані. У силабусі ОК Комплексний кваліфікаційний іспит вказано, що іспит «охоплює навчальний матеріал з педагогіки, методики навчання української мови та літератур, методики навчання англійської/польської мови, української мови, української та зарубіжної літератури, англійської / польської мови», що відповідає предметній області предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) та вимогам ОП, що акредитується. Складниками зазначеного силабусу є критерії оцінювання знань, структура екзаменаційного білета, програми навчальних дисциплін, рекомендовані джерела.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

У підкритерії 6.1 висновку ЕГ не проаналізувала наявність в НПП щонайменше 5 публікацій (у фахових збірниках категорії А і Б), сфера дослідження яких відповідає змісту ОК, який забезпечує викладач (за останні 5 років). ГЕР здійснила вибірково аналіз такої відповідності за ВСО ОП (таблиця 2 Зведена інформація про викладачів): 1) НПП ОК Історія зарубіжної літератури (Ж.Бортнік, Т.Левчук), ОК Англійська мова (Т.Воробйова) мають по 4 публікації у фахових збірниках категорії А і Б за останні 5 років; 2) НПП ОК Історія української літератури (Г.Яструбецька), ОК Польська мова (О.Яручик) – по 3 публікації; 3) НПП ОК Методика навчання польської мови (В.Остапчук), ОК Історія української літератури (В.Сірук), ОК Історія української літератури (О.Маланій) – по 2 публікації; 4) НПП ОК Історія зарубіжної літератури (О.Головій), ОК Інформаційні технології в освіті (О.Собчук) – по 1 публікації; 5) НПП ОК Логічні засади професійної комунікації (А.Яворський) – немає жодної публікації у фахових збірниках за останні 5 років. Із загальної кількості НПП, що забезпечують освітній процес на спеціальності (37 НПП) у 7 викладачів (19%) опубліковано від однієї до трьох статей у фахових збірниках наукових праць категорії А і Б за останні 5 років, в 1 НПП (2,7%) немає жодної публікації. Отож НПП варто активізувати публікаційну активність стосовно статей у збірниках категорії А і Б. ГЕР звертає увагу ЗВО на потребу у ВСО (Обґрунтування відповідності освітньому компоненту (наукові публікації)) подавати лише публікації у фахових збірниках категорії А і Б (за останні 5 років).

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

не застосовується

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

не застосовується

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

не застосовується

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

не застосовується

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

не застосовується

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Підтримуємо твердження ЕГ, що встановлені несуттєві недоліки в ОП, які потребують активізації роботи системи якості освіти у ЗВО (увідповіднення окремих складників ОП із нормативною базою, потреба оновлення силабусів окремих ОК, удокладнення критеріїв оцінювання в силабусах, активізація публікаційної активності НПП тощо).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЕГ у висновку звернула увагу на те, що «Google-форми, за якими можна повідомити про прояви корупції у ЗВО та пройти опитування роботодавцям, на момент проведення акредитаційної експертизи є неактивними», однак ЗВО не надав відповіді на висновок ЕГ.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувавати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

Гаранту й робочій групі ОП у процесі оновлення освітньої програми до початку 2025-2026 н.р.: 1. Узгодити формулювання освітньої та професійної кваліфікацій із нормативними документами освітньої галузі. 2. Привести у відповідність структурні елементи профілю ОП зі статтею 9.1 Закону України «Про вищу освіту» (зазначення розрахункових строків виконання ОП, процедури присвоєння професійної кваліфікації та ін.).

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

У процесі оновлення ОП до початку 2025-2026 н.р.: 1. Гаранту, робочій групі ОП рекомендуємо переглянути розташування в структурно-логічній схемі ОП ОК2.16 Мовно-літературна освітня галузь в контексті Нової української школи і ОК2.4 Культура педагогічного мовлення і риторика. 2. Гаранту, робочій групі ОП рекомендуємо врівноважити лінгвістичну й літературознавчу підготовки та збільшити кредитний вимір психолого-педагогічної та методичної підготовки. 3. Гаранту, робочій групі ОП, науково-педагогічним працівникам оновити силабуси вибіркового ОК. 4. Гаранту, робочій групі ОП урегулювати співвідношення тижнів, виділених на різні види практичної підготовки, та кредитний вимір практик. 5. Відповідальним науково-педагогічним працівникам ЗВО не обмежувати формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти через визначення в силабусах конкретних баз практик.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Гаранту, робочій групі ОП, науково-педагогічним працівникам активізувати діяльність із залучення здобувачів вищої освіти до програм академічної мобільності, до здобуття неформальної/інформальної освіти та урізноманітнити способи їхньої поінформованості.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Відповідальним працівникам ЗВО у процесі проведення різноаспектних моніторингових опитувань вирізняти окремі освітні програми. 2. Науково-педагогічним працівникам до початку 2025-2026 н.р. оновити силабуси ОК, доповнюючи рекомендовану літературу новітніми науковими досягненнями і власними науковими й методичними здобутками. 3. Відповідним структурним підрозділам ЗВО систематично здійснювати контроль за якістю навчально-методичного забезпечення освітнього процесу за ОП. 4. Науково-педагогічним працівникам до початку 2025-2026 н.р. удосконалити критерії оцінювання в силабусах/робочих програмах ОК і врахувати специфіку навчальної дисципліни. 5. У процесі організації освітньої діяльності на ОП неухильно дотримуватися вимог листа Міністерства освіти і науки України №1/2017-24 «Про необхідність припинення будь-яких форм наукової (науково-технічної) співпраці з рф та рб» від 06.02.2024 р. 6. Науково-педагогічним працівникам до початку 2025-2026 н.р. скоригувати змістове наповнення ОК2.16 Мовно-літературна освітня галузь в контексті Нової української школи та ОК2.19 Методика навчання української мови та літератур для уникнення дублювань навчального матеріалу.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Науково-педагогічним працівникам до початку 2025-2026 н.р. додати докладні критерії оцінювання навчальних досягнень у силабусах ОК для забезпечення їхньої зрозумілості й прозорості для здобувачів вищої освіти. 2. Відповідальним структурним підрозділам ЗВО до кінця 2024–2025 н.р. привести у відповідність різні локальні документи, у яких визначено процедури оскарження результатів підсумкового контролю.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Активізувати рівень публікаційної активності науково-педагогічних працівників через друкування наукових статей у виданнях, зареєстрованих у наукометричних базах, та фахових збірниках категорій Б і у відповіднювати в публікаціях сферу дослідження із ОК, які вони викладають.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Продовжувати оновлення матеріально-технічної бази, що використовується в організації освітнього процесу на ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Адміністрації ЗВО посилити ефективність системи внутрішнього забезпечення якості освіти, забезпечивши моніторинг відповідності ОП нормативно-правовим документам освітнянської галузі та локальним документам ЗВО. 2. Уповноваженим особам ЗВО / відповідному структурному підрозділу ЗВО проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу серед учасників освітнього процесу щодо змін у чинному освітньому законодавстві та способів їх урахування в процедурах перегляду ОП; моніторити ОП щодо врахування змін у чинному освітньому законодавстві. 3. Гаранту та робочій групі ОП повсякчас відстежувати зміни в освітньому законодавстві та оперативно враховувати їх для оновлення ОП та в освітній діяльності на ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Гаранту і робочій групі ОП, завідувачам фахових кафедр продовжувати дотримуватися інформаційної прозорості освітньої діяльності за ОП і повсякчас оновлювати відповідну інформацію на офіційному сайті ЗВО/фахових кафедр.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 01 ID 32545.pdf</i>	vetJK+YrVVoRP3YoG7WNWsGuoLekhs5pnCg4/KRF bLM=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІЇВНА